

ŠTÁTNA OCHRANA PRÍRODY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SPRÁVA CHRÁNENEJ KRAJINNEJ OBLASTI
CEROVÁ VRCHOVINA

Železničná 31, 979 01 Rimavská Sobota

Okresný úrad Rimavská Sobota
Odbor starostlivosti o ŽP
Hostinského 4
979 01 Rimavská Sobota

Váš list číslo/zo dňa
OU-RS-OSZP-2020/003225
03.03.2020

Naše číslo
CHKOCV/97-001/2020

Vybavuje
Ing. Melicher

Rimavská Sobota
05.03.2020

Vec: Odborné stanovisko k výrubu cestnej zelene v k.ú. Veľké Teriakovce

A. Vstupné údaje:

Predmet: Predmetom žiadosti je výrub cestnej zelene v k.ú. Veľké Teriakovce

Žiadateľ: Okresný úrad Rimavská Sobota, odbor starostlivosti o životné prostredie, Hostinského 4, 979 01 Rimavská Sobota, zo dňa 03.03.2020 na základe žiadosti od Banskobystrickej regionálnej správy ciest, Stredisko Rimavská Sobota, Šibeničný vrch 716, 989 80 Rimavská Sobota

Účel stanoviska: Poskytnutie odborného stanoviska, ktoré bude slúžiť ako podklad pre rozhodnutie orgánu ochrany prírody v zmysle § 65a ods. 2 písm. zc) zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Podklady: Žiadosť o stanovisko ku výrubu cestnej zelene v k.ú. Veľké Teriakovce č. OU-RS-OSZP-2020/003225 zo dňa 03.03.2020; Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“); zákon č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon); interné materiály a mapové podklady S-CHKO Cerová vrchovina, terénna obhliadka a fotodokumentácia zo dňa 03.03.2020; www.katasterportal.sk, <https://gsaa.vupop.sk/2019/>; <http://mapy.tuzvo.sk/HOFM/Default2.aspx>; <https://geo.enviroportal.sk/atlassr/>.

B. Stanovisko:

Identifikácia územia:

Samostatný výrub drevín sa nachádza v k.ú. obce Veľké Teriakovce, kde dreviny druhovo zložené z topoľov čiernych (*Populus nigra*) tvoria alej, ktorá je sprievodnou cestnou zeleňou cesty č. III/2772 Čerenčany - spojka v úseku od križovatky s cestou I/72 až po futbalové ihrisko obce Čerenčany. Geomorfologicky sa územie nachádza v celku Juhoslovenská kotlina, podcelok Rimavská kotlina, časť Gemerské terasy. V minulosti bola lokalita aluviálnou lúkou (nivou), cez ktorú meandrovala rieka Rimava. Potenciálnu vegetáciu, rastúcu bez priameho vplyvu človeka by tvorili Jaseňovo-breštovo-dubové lesy v povodiach veľkých riek (tvrdé lužné lesy).

Dôvodom výrubu je ohrozenie bezpečnosti cestnej premávky a to najmä počas zhoršených poveternostných podmienok, kedy dochádza k častým vývratom alebo opadávaníu mohutných konárov. Na základe stretnutia starostov obcí Čerenčany, Veľké Teriakovce a zástupcov miestnych občanov na Správe CHKO Cerová vrchovina dňa 5.3.2020 vyplynulo, že ohrození sú okrem šoférov aj chodci, migrujúci k autobusovej zastávke, ktorá sa nachádza pri križovatke s cestou I/72, pričom na havarijný stav drevín podali niekoľko krát podnet.

Hodnotenie z hľadiska ochrany prírody a krajiny:

Z pohľadu záujmov ochrany prírody a krajiny sa predmetná lokalita nachádza v 1. stupni ochrany t.j. vo voľnej krajine v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. Dreviny rastú na oboch stranách cesty resp. na pomedzí cesty a ornej pôdy. Jedná sa o 33 dožívajúcich jedincov topola čierneho (*Populus nigra*), kde na základe terénnej obhliadky približne polovica jedincov bezprostredne ohrozuje bezpečnosť premávky buď zlým ťažiskom koruny, prehustenými konármi nad vozovkou až rizikovým naklonením drevín do smeru vozovky.

Vzhľadom na charakter intenzívnej poľnohospodárskej krajiny vytvárajú predmetné dreviny významný ekostabilizačný prvok s krajinno-estetickou a hniezdnou funkciou.

Na základe stretnutia zo dňa 5.3.2020 so starostami dotknutých obcí a zástupcov miestnych občanov na Správe CHKO Cerová vrchovina bol návrh na odstránenie dožívajúcich drevín z bezpečnostného hľadiska v celkovom rozsahu 33 ks, kde je v pláne obce vybudovať chodník pre peších s drobnou alejou po pravej strane v smere do obce Čerenčany a novozałożenie aleje po ľavej strane v smere do obce Čerenčany.

Z hľadiska potenciálnej vegetácie sú vhodnými drevinami na výsadbu vyššie dreviny: dub letný (*Quercus robur*) ideálne úzkokorunný kultivar ‚Fastigiata‘, jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*) ideálne kultivar ‚Diversifolia‘, topol osikový (*Populus tremula*) štíhly kultivar ‚Erecta‘, rýchlorastúci topol čierny (*Populus nigra*) kultivar ‚Italica‘, javor mliečny (*Acer platanoides*), čerešňa vtáčia (*Prunus avium*), spodná stromová vrstva: jablň planá (*Malus sylvestris*), lipa malolistá (*Tilia cordata*). Vhodná je aj výsadba ovocných drevín pri vybudovanom chodníku pre peších.

Návrh riešenia:

S výrubom drevín na predmetných parcelách súhlasíme za dodržania nasledovných podmienok Správy CHKO Cerová vrchovina:

- Výrub 33 ks drevín topola čierneho (*Populus nigra*), ktoré sú predmetom tejto žiadosti realizovať v období od 1. októbra do 31. marca príslušného kalendárneho roka;
- V zmysle § 48 zákona č. 543/2002 Z.z. odporúčame stanoviť primeranú náhradnú výsadbu v počte drevín prislúchajúcemu minimálne počtu vyrúbaných drevín na dotknutých parcelách po dohode s orgánom ochrany prírody a krajiny v odporúčanom druhovom zložení, uvedenom vyššie;
- Náhradnú výsadbu zrealizovať maximálne do 1 roka od výrubu;
- Po zrealizovaní náhradnej výsadby vykonať kontrolu dodržiavania podmienok rozhodnutia v nadväznosti na náhradnú výsadbu;
- Odstraňovať odpad vzniknutý počas prác;
- Pri zásahu minimalizovať poškodenie ostávajúcej stromovitej aj krovinovej vegetácie a pôdy; nepoškodzovať stromy orezom (§ 47 ods. 1/ zákona č. 543/2002 Z. z.) a zamedziť nadmernému poškodzovaniu pôdneho a vegetačného krytu;
- Po vykonaní výrubu zamedziť šíreniu invázií nepôvodných druhov, v prípade ich náletu zabezpečiť ich likvidáciu v súlade s platnými právnymi predpismi zákon č. 450/2019 Z. z.);
- Dbať na dodržanie § 3 a § 4 zákona o všeobecnej ochrane prírody a krajiny.

Odôvodnenie:

Žiadateľ odôvodňuje výrub ohrozením bezpečnosti cestnej premávky, a to najmä počas zhoršených poveternostných podmienok, kedy dochádza k častým vývratom alebo opadávaniam mohutných konárov. Na základe stretnutia starostov obcí Čerenčany, Veľké Teriakovce a zástupcov miestnych občanov na Správe CHKO Cerová vrchovina dňa 5.3.2020 vyplynulo, že ohrození sú okrem šoférov aj chodci, migrujúci k autobusovej zastávke, ktorá sa nachádza pri križovatke s cestou I/72, pričom na havarijný stav drevín podali niekoľko krát podnet príslušnému orgánu dopravy. Z hľadiska záujmov

ochrany prírody a krajiny je vhodné v prípade tohto výrubu čo najrýchlejšie nahradiť absentujúce dreviny, ktoré tvoria charakteristický vzhľad príslušnej krajiny a sú ekostabilizačným prvkom v intenzívnej poľnohospodárskej krajine a mnohokrát aj ideálnym hniezdnym biotopom vtákov. Za dodržania vyššie uvedených podmienok výrubu sa postupne zmierni absencia drevín v lokalite a rovnako sa obmenia dožívajúce ekostabilizačné prvky za nové, ktoré postupne nadobudnú plnohodnotné funkcie svojich predchodcov. Pre ideálne riešenie je vhodné vypracovanie projektu výsadby alejovej zelene profesionálnou firmou.

S pozdravom

Štátna ochrana prírody SR
Správa Chránenej krajínnej oblasti
Cerová vrchovina
Železná 31, 979 01 Rimavská Sobota
IČO:17058520, IČ DPH:SK2021526188

Ing. Eva Belanová
riaditeľka Správy CHKO Cerová vrchovina